

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/144/2017
Identifikačné číslo spisu: 1417202429
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1417202429.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého B., narodeného X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A, bývajúcí u matky, dieťa rodičov: matky J. bývajúcej v A., zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Balalovou, so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 10 a otca Q., bývajúceho vo M. zastúpeného advokátkou JUDr. Angelou Noskovičovou, so sídlom vo Viničnom, Hlavná 223/190, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/55/2017, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. mája 2017 sp. zn. 11CoP/201/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 28. marca 2017, č.k. 13P/55/2017-25 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého B., narodeného X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s malolekým dieťaťom upravil tak, že otec je oprávnený sa stretávať s malolekým každý nepárny kalendárny týždeň od piatka od 12:35 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že miestom prevzatia bude školské zariadenie, ktoré maloleký aktuálne navštevuje a miestom odovzdania bude bydlisko maloletého a každý párny kalendárny týždeň od štvrtka od 12:35 hod. do piatka do 7,55 hod. s tým, že miestom prevzatia a aj odovzdania maloletého bude školské zariadenie, ktoré maloleký aktuálne navštevuje. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd Bratislava IV uznesením zo 6. marca 2017, č.k. 13P/55/2017-9 ustanovil na zastupovanie maloletého dieťaťa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia kolízneho opatrovníka - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A.

3. Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca uznesením z 24. mája 2017 sp. zn. 11CoP/201/2017 uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, potvrdil (§387 ods. 1 a 2

Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti matky. Ďalej uviedol, že Okresný súd Bratislava IV vo veci konal a rozhodol ako súd miestne príslušný, miestna príslušnosť sa určuje miestom obvyklého pobytu dieťaťa (maloletý navštevuje základnú školu v mieste súčasného bydliska u matky) a nie miestom jeho prihlásenia k trvalému pobytu ako namietal vo svojom odvolaní otec maloletého dieťaťa.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal otec dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. c/ CSP. Uviedol, že v konaní vystupoval ako kolízny opatrovník Úrad prác, sociálnych vecí a rodiny Malacky bez procesnej spôsobilosti, nakoľko za kolízneho opatrovníka bol v tomto konaní ustanovený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Túto vadu namietal z dôvodu, že v úradnom zázname z 18.4.2017 bol kolíznym opatrovníkom v Bratislave odkázaný na kolízneho opatrovníka v Malackách. Prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, zmätočnosť rozhodnutia malo spôsobiť nedostatočné zhodnotenie záujmu dieťaťa ako aj námietky miestnej príslušnosti. Navrhol preto, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie.

5. Matka vo vyjadrení žiadala dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

6. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca maloletého dieťaťa.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Vzhľadom na viazanosť dovolacím dôvodom (viď § 440 CSP) sa dovolací súd zameriava výlučne na skúmanie existencie tej vady zmätočnosti, ktorá bola uplatnená v dovolaní. Pritom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

10. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. c/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

11. Dovolateľ vyvodzuje túto vadu z toho, že súdom ustanovený kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava vo svojom úradnom zázname z 18.4.2017 dovolateľa odkázal na konanie s kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, ktorý nemal procesnú spôsobilosť v danej veci konať.

12. Ak je potrebné dočasne upraviť výchovné pomery maloletého dieťaťa a záujem dieťaťa si vyžaduje dočasnú úpravu pomerov (konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 CSP), súd ustanoví dieťaťu kolízneho opatrovníka. Funkciu kolízneho opatrovníka v konaní alebo právnych úkonoch podľa § 31 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, vykonáva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 73 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Kolízny opatrovník je procesným opatrovníkom „ad hoc“ a jeho funkcia je nezastupiteľná. Kolízny opatrovník v konaní pred súdom má postavenie účastníka konania. Na vykonanie určitého úkonu kolízny opatrovník môže požiadať iný úrad, ak je to účelné (napr. prešetrenie pomerov dieťaťa v domácnosti druhého rodiča, prípadne zastupovanie na pojednávaní). Zo spisu ani z úradného záznamu označeného dovolateľom (č.l. 81) nevyplýva, že by vo veci konal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky namiesto právoplatne súdom ustanoveného kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, preto dovolací súd vadu uvedenú v § 420 písm. c/ CSP nezistil. Poverená pracovníčka vo vyššie označenom úradnom zázname okrem iného konštatovala, že otec sa dostavil bez predvolania, po zistení jeho trvalého pobytu ho upozornila na miestne príslušný úrad v Malackách. Nakoľko zistila, že bol úrad v Bratislave ustanovený súdom za kolízneho opatrovníka jeho maloletému dieťaťu, odporučila ho následne na inú poverenú pracovníčku, ktorá vedie celý spis týkajúci sa konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Okrem iného ako je uvedené vyššie, na vykonanie určitého úkonu kolízny opatrovník môže požiadať iný úrad, ak je to účelné.

13. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Z tvrdenia dovolateľa, že odvolací súd zmätočne zhodnotil záujem dieťaťa ako aj námietky miestnej príslušnosti, a z obsahu dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu pokiaľ ide o právne posúdenie veci. Dovolací súd poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014, podľa ktorej už v predchádzajúcej úprave dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorým z účastníkov konania. Otcem maloletého dieťaťa vytýkaná nesprávnosť právneho posúdenia veci nie je procesnou vadou zmätočnosti v zmysle § 420, písm. f/ CSP a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď judikát R 24/2017). Pokiaľ sa chce otec s maloletým

stretávať aj v širšom rozsahu ako je upravený styk súdnym rozhodnutím, môže tak učiniť predovšetkým po dohode s matkou, resp. podaním nového návrhu na súd. Obaja rodičia misia mať na pamäti najvyšší a prvoradý záujem dieťaťa.

18. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie otca maloletého dieťaťa nie je podľa § 420 písm. c/ a písm. f/ CSP procesne prípustné, najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

19. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.